

В. І. Маринів,
К. Є. Соляник,
М. І. Демура

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: КЕЙС НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Анотація. У статті наведено результати дослідження трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 на прикладі Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, в ході якого виокремлено чотири основні напрями такої трансформації. 1. Переведення освітнього процесу з аудиторних занять на заняття в онлайн-режимі з використанням Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів. На цьому напрямі досліджень інтерпретовано результати даних, отриманих від Центру інформаційних технологій університету, порівняно кількість звернень студентів до порталу, надано власне бачення отриманих результатів. 2. Трансформація роботи наукової бібліотеки. Встановлено, що в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID-19, бібліотека оперативно адаптувалася до змін в організації науково-освітніх процесів в університеті, забезпечила широкий спектр бібліотечно-інформаційних сервісів та послуг, заходів у форматі online/offline. Проаналізовано загальну кількість користувачів за єдиним обліком, кількість звернень студентів по довідки, кількість «фізичних звернень» до наукової бібліотеки в період впровадження дистанційного навчання. 3. Підвищення цифрових компетентностей викладачів для забезпечення якісного освітнього процесу стало третім напрямом дослідження. Встановлено, що цифрові компетентності викладачів в умовах викликів, що постали у зв'язку із пандемією COVID-19, набули важливого значення з огляду на необхідність забезпечення якісного освітнього процесу і неможливість застосування звичайних форм навчання (викладання дисциплін в аудиторно-му форматі, перевірка робіт в паперовому вигляді тощо). Проведено опитування студентів різних курсів та факультетів щодо їх оцінки цифрових компетентностей викладачів. Вибірка становила 509 респондентів, які представляли три факультети: факультет прокуратури, факультет юстиції, факультет адвокатури. Отримані результати свідчать, що загалом студенти оцінюють цифрову грамотність викладачів вище середнього. 4. Підвищення цифрових компетентностей студентів для отримання знань визначено четвертим напрямом дослідження. Його результати свідчать про важливість опанування викладачами та студентами освітнього закладу цифровими компетентностями, необхідність їх постійного вдосконалення, а також про актуальність зазначених питань.

Ключові слова: цифрові компетентності, викладацька діяльність, трансформація, дистанційне навчання.

Постановка проблеми. Починаючи з 2019 року Україна стала на шлях активної цифрової трансформації. З моменту затвердження Положення

про Міністерство цифрової трансформації України, 18 вересня 2019 року, розпочався процес цифрової трансформації всіх сфер суспільного життя, зокрема й освітнього процесу. Варто згадати про цифровий застосунок «Дія», який

замінив значну кількість паперових документів і спростив доступ до окремих державних послуг. Такі суттєві зрушення потребують від громадян підвищення їх цифрових компетентностей, щоб створювані державою електронні застосунки мали досвідчених користувачів цифрових послуг. Важливість використання цифрових технологій у повсякденному житті було продемонстровано під час пандемії COVID-19, коли всі комунікації відбувалися за допомогою електронних пристроїв. Цифрова грамотність стала важливою не тільки для вирішення повсякденних завдань (пред'явлення посвідчення водія, COVID-сертифіката, картки платника податків, оформлення свідоцтва про народження дитини, призначення грошових виплат при народженні дитини через онлайн-сервіс держпослуг для дітей «єМалютко» тощо), а й для виконання професійних обов'язків відповідного спрямування. Зокрема, під час викладання в закладах вищої освіти.

Із початком пандемії COVID-19 перед викладачами чи не вперше постала нагальна потреба оволодіння цифровими навичками, адже навчальний процес було повністю переведено в онлайн. Цифрова трансформація України, виклики, що постали перед освітянами в період пандемії COVID-19, потребують трансформації навчального процесу під вимоги сьогодення. Означена проблематика є актуальною і потребує наукового дослідження. Унікальність і оригінальність дослідження полягає у здійсненні аналізу на прикладі кейсу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Такий напрям надає дослідженню предметності, а його результатам — обґрунтованості.

Пандемія COVID-19, що стала для всіх сильним і несподіваним ударом, призупинила в усьому світі вільне пересування людей, включаючи студентів. Деякі студенти опинилися в чужій країні, а інші — вдома, далеко від університетів. Застосовувалися обмеження на поїздки, а більшість комунікацій переходила в інтернет, так само й викладання в університеті. Електронне навчання, або дистанційне електронне навчання, стало необхідним в умовах пандемії [1, с. 123].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Обрана нами тематика доволі широко досліджена, зокрема й іноземними фахівцями. Варто згадати про дослідження трансформації освітнього процесу в умовах карантину, зумавленого пандемією COVID-19, здійснене в Національному технічному

університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», в ході якого було оцінено систему дистанційного навчання, організовану цим ЗВО в умовах карантину, з погляду студентів як основної зацікавленої сторони освіти [2, с. 6]. Про сприйняття студентами в китайських медичних школах дистанційного навчання під час пандемії COVID-19 зазначили у своїй роботі Мохаммед Аль-Джерафі й Вен Лань Чжан [1]. Н. Майєр та Т. Коваль, залучивши 56 викладачів Київського національного лінгвістичного університету, дослідили готовність освітян використовувати цифрові ресурси для викладання іноземних мов [3]. Також варто згадати наукову роботу О. Теренди, М. Горішнього, Н. Панчишина, в якій визначено основні тенденції дистанційного навчання у вищій освіті в Україні й світі в умовах пандемічних обмежень. Акцентовано на особливостях використання телекомунікаційних технологій, навчальних платформ та онлайн-курсів, що забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів і студентів [4, с. 58]. В іншій роботі колектив авторів розглянув перспективи дистанційної освіти у світі й Україні, проаналізував основні проблеми, що виникли у викладачів під час вимушеного переходу на дистанційну освіту в умовах пандемії COVID-19 [5, с. 89]. Предметом інтересу іноземних науковців стали і цифрова грамотність та забезпечення вищої освіти під час карантину COVID-19 в Іспанії, Італії та Еквадорі. Автори дослідження проаналізували, як заклади вищої освіти трьох зазначених вище країн реагували на ситуацію із глобальним карантинном, зосередившись на розвитку цифрової грамотності [6]. М. Дахмані у своїй статті виокремив визначальні фактори різноманітного використання інформаційно-комунікаційних технологій викладачами в університетському середовищі та охарактеризував їх різноманітність та інтенсивність [7, с. 19]. Наведеними науковими джерелами не вичерпується перелік досліджень з означеної проблематики. Цей напрям наразі залишається вкрай актуальним і потребує подальшого наукового пошуку. Зокрема, на нашу думку, особливо цікавими є предметні наукові дослідження — кейси окремих освітніх закладів.

Метою статті є дослідження трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 на прикладі Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі — НЮУ).

Виклад основного матеріалу. Здійснюючи дослідження кейсу НЮУ, слід зазначити про основний напрям трансформації освітнього процесу — його переведення з аудиторних занять у дистанційний формат із використанням Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів, який побудований на платформі Moodle. Портал навчальних електронних інформаційних комплексів розроблено з метою дистанційного доступу студентів до навчальних матеріалів у будь-який час за наявності інтернет-мережі. У 2020 році, коли весь світ зіткнувся із пандемією COVID-19, НЮУ без складнощів перейшов на дистанційне навчання із використанням Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів. Зміст Порталу дає студенту можливість обрати дисципліну, ознайомитися із навчально-методичним забезпеченням, завданнями до практичних занять, лекційним матеріалом, пройти тестування на визначення рівня засвоєння матеріалу тощо.

У період пандемії Портал навчальних електронних інформаційних комплексів став основним джерелом наукового матеріалу, оскільки відвідування аудиторій, бібліотек виявилось просто неможливим. Саме з початку першого локдауну у березні 2020 року електронні інформаційні комплекси порівняно з попередніми періодами були задіяні максимально (рис. 1).

Так, за показниками Центру інформаційних технологій НЮУ, у січні та лютому 2020 року кількість звернень до навчальних електронних інформаційних комплексів дорівнювала 170 і 254 відповідно. Вже у березні 2020 року вона зросла майже у 10 разів — до 2333 звернень. Безумовно, причина такого зростання

криється у різкому переході до дистанційного навчання у зв'язку із пандемією COVID-19. Показники за травень і червень 2020 року перевищили показники за березень більш ніж у 2 рази та становили 6625 і 7472 відповідно. На нашу думку, окрім продовження навчання у дистанційному форматі, це пояснюється складанням сесії у тестовому режимі. Зокрема, банк тестових питань із навчальних дисциплін було розміщено на Порталі навчальних електронних інформаційних комплексів. Студент мав авторизуватися для їх проходження та фіксування результатів із подальшим перенесенням до екзаменаційних відомостей, а викладач — зняти результати тестування і заповнити екзаменаційні відомості.

Показники за липень (1327 звернень) і серпень (827 звернень) 2020 року, на нашу думку, пояснюються зменшенням навчального навантаження на викладачів і їх активною роботою з наповнення й оновлення навчальних електронних інформаційних комплексів. При цьому зауважимо, що представлені дані відображають загальну кількість звернень без розподілу на студентів та викладачів.

У вересні (3957 звернень), жовтні (4870 звернень), листопаді (4923 звернення) і грудні (4431 звернення) 2020 року фіксувався досить високий рівень відвідування Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів. Вбачається, що частково це пов'язано із продовженням дистанційного формату, частково — з актуалізацією викладачами навчальних комплексів у зв'язку із їх затребуваністю, частково — зі зручністю їх використання і зверненням студентів до Порталу для підготовки до кожної пари.

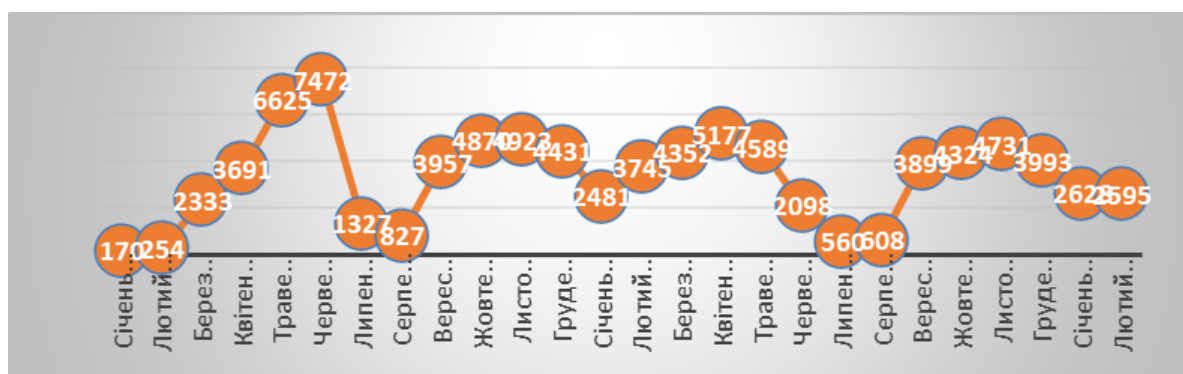

Рис. 1. Відвідування користувачами Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів у січні 2020 р. — лютому 2022 р.

У січні 2021 року відбувся спад у використанні Порталу (2481 звернення) у зв'язку з відмовою університету від тестового формату екзаменаційної сесії і відсутністю навчальних занять у цей період.

У лютому, березні, квітні і травні 2021 року рівень звернень був стабільно високим — 3745, 4352, 5177 і 4589 відповідно, що можна пояснити тими самими чинниками, що й у вересні — грудні 2020 року.

Починаючи з вересня 2021 року спостерігаємо велику кількість звернень до Порталу (вересень — 3899, жовтень — 4324, листопад — 4731, грудень — 3993). У цей період не проводилося загальноуніверситетське тестування або інші заходи, що пов'язані з необхідністю звернення до Порталу. На наш погляд, таку значну кількість звернень можна пояснити сформованою звичкою студентів використовувати Портал для підготовки до занять і високою якістю програмного забезпечення, яке застосовує НЮУ. Припущення про активне використання здобувачами освіти Порталу для підготовки до занять підтверджено результатами онлайн-тестування студентів. Отримані дані (рис. 2) свідчать, що 73,1% студентів звертаються до Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів для підготовки до кожної пари (більш детально про респондентів буде зазначено нижче).

У січні й лютому 2022 року зафіксовано порівняно невелику кількість звернень (січень — 2628, лютий — 2595). На цей період припало складання екзаменаційної сесії в аудиторному форматі, і студенти користувались Порталом для підготовки до іспитів та заліків.

Отримані в результаті проведеного дослідження показники свідчать про активне використання програмного забезпечення під час

дистанційного навчання, а також у змішаному форматі навчання. З метою надання якісних освітніх послуг вбачається за необхідне забезпечення технічним відділом постійного вдосконалення Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів, щоб він відповідав сучасному стану розвитку цифрових технологій, був зручним у використанні і враховував потреби студентів. На наш погляд, одним із ідентифікаторів його якості і відповідності сучасним потребам може стати постійне опитування студентів, отримання від них пропозицій і зауважень тощо. Також важливим аспектом є рівень володіння викладачами цифровими компетентностями для наповнення цього програмного забезпечення і його постійної актуалізації. На наше переконання, кількість звернень студентів до Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів зумовлювалася передусім об'єктивними обставинами — переходом до дистанційного навчання. А згодом у студентів сформувалася звичка користуватися Порталом завдяки його зручності та актуальності матеріалу, доданого викладачами.

Коли написання цієї статті підходило до завершення, в Україні розпочалася повномасштабна війна і було введено воєнний стан. З цього моменту Портал навчальних електронних інформаційних комплексів став основним освітнім контентом для студентів. Відповідно до наказу ректора НЮУ викладачі оновили навчальні електронні інформаційні комплекси; прийнято рішення про заборону вимагати від студентів опанування іншого матеріалу, окрім розміщеного в навчальних електронних інформаційних комплексах. Згідно з даними, отриманими від Центру інформаційних технологій НЮУ, у квітні 2022 року кількість звернень

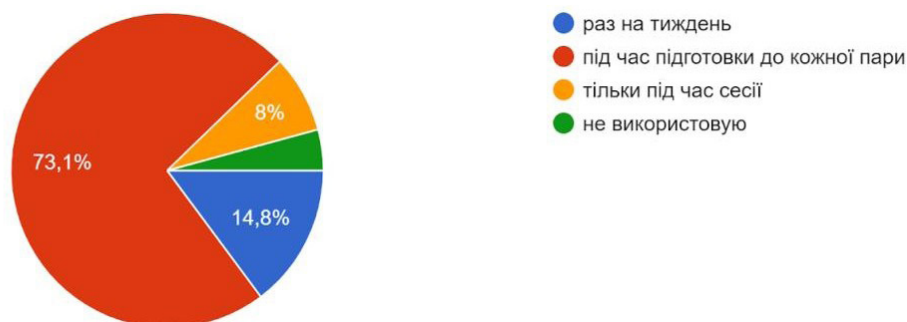

Рис. 2. Результати опитування студентів щодо використання ними цифрових технологій в освітньому процесі

до Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів становила 4980. На наш погляд, цей показник є досить високим, особливо зважаючи на те, що окремі території України були окуповані й повністю відрізані від інтернет-мережі.

Отже, вище нами окреслено *перший напрям трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 — переведення його з аудиторних занять в онлайн-режим із використанням Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів.*

Другим напрямом трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 в НЮУ стала трансформація роботи наукової бібліотеки. Протягом 2021 року в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID-19, бібліотека оперативно адаптувалася до змін в організації науково-освітніх процесів в університеті, забезпечувала широкий спектр бібліотечно-інформаційних сервісів та послуг, просвітницьких заходів у форматі online/offline. У межах національного проєкту Міністерства цифрової трансформації України та Української бібліотечної асоціації наукова бібліотека НЮУ стала амбасадором цифрової освіти, хабом проєкту «Дія. Цифрова освіта», надання доступу до безоплатного навчання на національній онлайн-платформі з цифрової грамотності [8].

У 2020 році загальна кількість користувачів за єдиним обліком становила 12940. В умовах дистанційного навчання та карантину показники знизилися: відвідування бібліотеки — на 42,6% та книговидачі — на 59,5%. Так, у 2019 році кількість відвідувачів становила 374 080 осіб, а в 2020 році — 159 310. Кількість виданих книг у 2019 році — 712 355, а у 2020 році — 424 045 [9].

У 2021 році з урахуванням викликів, що постали перед науковою бібліотекою в період пандемії, переходу на дистанційне навчання, територіальної віддаленості більшої частини студентів від місця розташування бібліотеки інформаційно-бібліографічна діяльність бібліотеки була спрямована на забезпечення функціонування дистанційних онлайн-сервісів для віддалених користувачів. Актуалізовано віртуальну довідкову службу «Бібліограф-онлайн»: здійснювались тематичні пошуки в електронному каталозі за запитами; формування списків літератури на замовлення; консультації з пошуку в електронному каталозі, оформлення бібліографічних посилань до науко-

вих публікацій відповідно до міжнародних стилів цитувань та чинного ДСТУ 8302:2015, транслітерації; визначення індексів УДК для наукових праць, електронна доставка документів. За 2021 рік довідково-консультативною службою чергового бібліографа виконано 15000 довідок, з них: тематичних — 10000; в автоматизованому режимі — 5000. Віртуальною довідковою службою здійснено 2000 довідок [8].

Враховуючи викладене, підсумуємо, що кількість «фізичних звернень» до наукової бібліотеки в період дистанційного навчання суттєво зменшилася. Водночас така ситуація стала поштовхом для задіяння онлайн-ресурсу і його активного впровадження. Варто розуміти, що, незважаючи на постійні процеси оцифрування наукової літератури, більшість наукових видань мають своє паперове вираження і зберігаються в приміщеннях наукової бібліотеки, тому потребують безпосереднього звернення читача до читального залу.

Третім напрямом трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 нами визначено підвищення цифрових компетентностей викладачів для забезпечення якісного освітнього процесу. Цифрові компетентності викладачів в умовах викликів, що постали у зв'язку з пандемією COVID-19, набули важливого значення з огляду на необхідність забезпечення якісного освітнього процесу і неможливості задіяння звичних форм навчання (викладання дисциплін в аудиторному форматі, перевірка робіт у паперовому вигляді тощо).

У зв'язку з актуальністю поставленого питання нами було проведено онлайн-опитування студентів різних курсів та факультетів щодо їх оцінки цифрових компетентностей викладачів [10]. Вибірка становила 509 респондентів, які представляли три факультети: факультет прокуратури, факультет юстиції, факультет адвокатури. Характеристики вибірки: 24,9% — студенти 1 курсу; 17,6% — студенти 2 курсу; 22,3% — студенти 3 курсу, 13% — студенти 4 курсу, 22,2% — студенти магістратури.

Проведення анкетування дало змогу встановити такі показники. Більшість респондентів відповіли, що оцінюють цифрову грамотність викладачів вище середнього. Так, оцінюючи цифрову грамотність викладачів за шкалою від 1 до 10 балів, 28,3% опитаних (141 студент) обрали 8 балів, 19,9% (99 студентів) — 7 балів.

Як оцінюєте цифрову грамотність викладачів Університету від 1 до 10 балів?
502 ответа

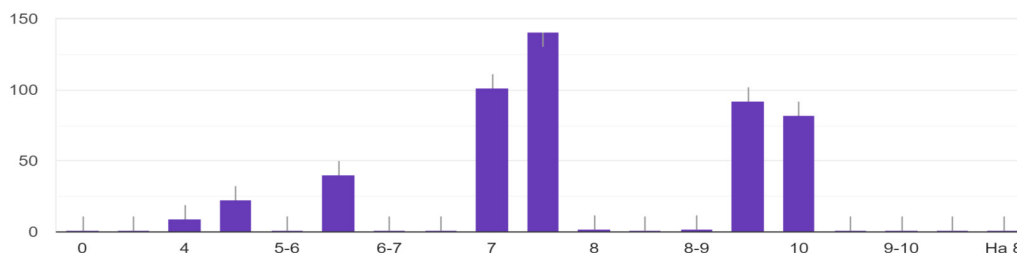

Рис. 3. Оцінка студентами рівня цифрової грамотності викладачів

Інші голоси розподілилися між оцінками 4, 5, 6, 9 і 10 балів (рис. 3).

При цьому з погляду абсолютної більшості студентів — 58,9%, або 297 опитаних, цифрова грамотність залежить від віку викладача. Найвищий рівень цифрових компетентностей мають викладачі у віці від 25 до 35 років, на думку 64% (323 голоси) опитаних. Ще 93 студенти вважають, що високий рівень компетентностей властивий викладачам у віці від 35 до 45 років. Інші варіанти відповідей (не залежить від віку; у віці 25–50 років, 25–45 років тощо) обирали не більш як 2% опитаних (рис. 4, рис. 5).

Важливо зазначити, що, на переконання 87,5% опитаних, викладач гуманітарного навчального закладу повинен володіти цифровими компетентностями.

Четвертим напрямом трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 на прикладі НЮУ пропонується визначити підвищення цифрових компетентностей студентів

для отримання знань. Про важливість використання цифрових технологій в освітньому процесі свідчать результати опитування. Зокрема, із 509 опитаних студентів 490 застосовують знання цифрових технологій в освітньому процесі.

Власний рівень цифрової грамотності студенти оцінили переважно вище середнього, а саме:

- 28,8% — на 8 балів за 10-бальною шкалою;
- 28,6% — на 9 балів за 10-бальною шкалою;
- 16,1% — на 10 балів за 10-бальною шкалою;
- 13,5% — на 7 балів за 10-бальною шкалою;
- решта відповідей розподілилися між 4, 5 і 6 балами — до 10% загалом (рис. 6).

Щодо опанування цифрових компетентностей більшість опитаних — 66,3% — відповіли, що здійснюють це самостійно, поза закладами середньої або вищої освіти; 31,7% розпочали опанування в школі; 2% — в університеті.

Отримані результати свідчать про важливість опанування цифрових компетентностей викладачами та студентами освітнього закладу,

Чи залежить цифрова грамотність викладача від його віку?

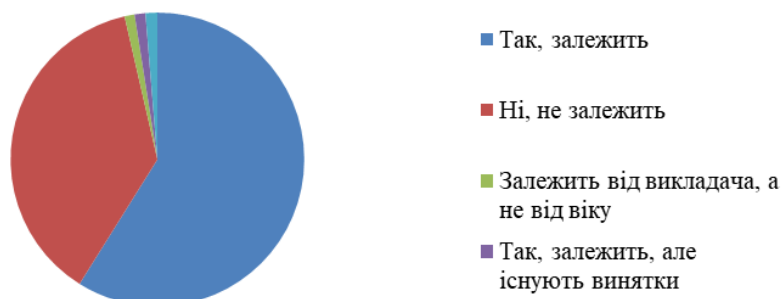

Рис. 4. Результати опитування студентів щодо залежності цифрової грамотності викладача від його віку

Якщо відповідь на попереднє питання позитивна, в якому віці, на ваш погляд, цифрові компетентності викладача на найвищому рівні?

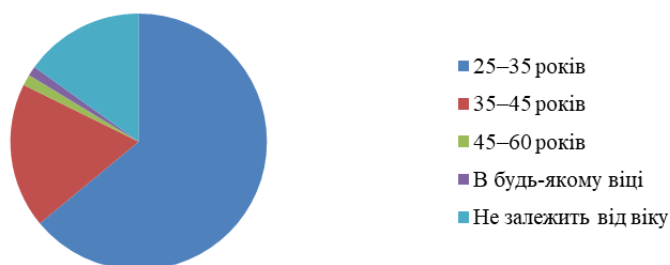

Рис. 5. Результати опитування студентів щодо кореляції між рівнем володіння викладачами цифровими компетентностями і їх віком

необхідність їх постійного вдосконалення, а також про актуальність досліджуваних питань.

Висновки. Під час дослідження трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19 на прикладі НЮУ нами було виокремлено чотири основні напрями такої трансформації:

- переведення освітнього процесу з аудиторних занять на заняття в онлайн-режимі з використанням Порталу навчальних електронних інформаційних комплексів;
- трансформація роботи наукової бібліотеки;
- підвищення цифрових компетентностей викладачів для забезпечення якісного освітнього процесу;
- підвищення цифрових компетентностей студентів для отримання знань.

Інтерпретація результатів опитування, а також даних, отриманих від Центру інформаційних технологій НЮУ, дала змогу провести дослідження кейсу НЮУ щодо трансформації навчального процесу в умовах пандемії COVID-19. Встановлено, що програмне забезпечення, створене НЮУ (Портал навчальних електронних інформаційних комплексів), стало основним джерелом інформації в період дистанційного навчання та навчання за змішаним форматом. У результаті опитування студентів встановлено, що опанування викладачами і студентами цифрових навичок є необхідною передумовою здійснення навчального процесу в умовах пандемії COVID-19, а також воєнного стану.

Як ви оцінюєте власну цифрову грамотність від 1 до 10?

500 ответов

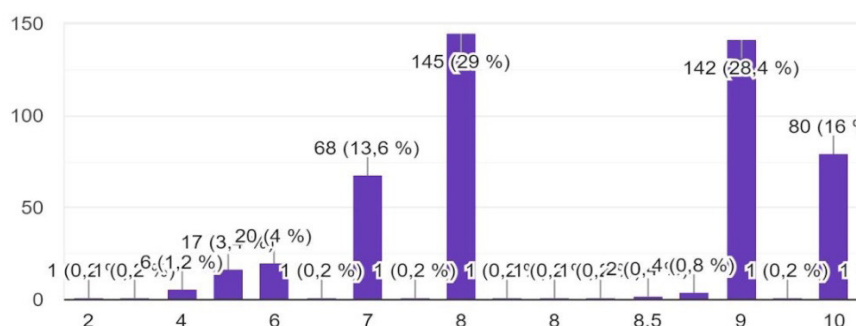

Рис. 6. Оцінка студентами власної цифрової грамотності

Список використаних джерел

1. Al-Gerafi M., Zhang W. How international students in Chinese Medical Schools perceive distant learning during the covid-19 pandemic. *Новітня освіта*. 2021. № 8 (18). С. 119–129.
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.229325>.
2. Melnychenko A., Zheliaskova T. Transformation of educational process in COVID-19 pandemic: a case of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. *Новітня освіта*. 2021. № 8 (18). С. 4–10.
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.237575>.
3. Maiier N., Koval T. How to develop digital competence in pre-service FL teachers at university level. *Новітня освіта*. 2021. № 8 (18). С. 11–18.
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.227639>.
4. Теренда Н. О., Теренда О. А., Горішний М. І., Панчишин Н. А. Особливості дистанційного навчання студентів в умовах пандемії COVID-19 (за результатами анкетування). *Медична освіта*. 2021. № 4. С. 57–60.
DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.4.11661>.
5. Проблеми дистанційного навчання в період пандемії COVID-19 / Салун О. О. та ін. *Проблеми сучасної освіти*. 2020. Вип. 11. С. 86–90.
6. Tejedor S., Cervi L., Pérez-Escoda A., Jumbo F. T. Digital Literacy and Higher Education during COVID-19 Lockdown: Spain, Italy, and Ecuador. *Publications*. 2020. № 8. Pp. 48.
DOI: <https://doi.org/10.3390/publications8040048>.
7. Dahmani M. Determinants of the Digital Divide among French Higher Education Teachers. *South Asian Journal of Social Studies and Economics*. 2021. № 12 (3). Pp. 10–28.
DOI: <https://doi.org/10.9734/SAJSSE/2021/v12i330305>.
8. Звіт-план роботи Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого за 2021–2022 рр. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19290/1/Zvit-plan-2021-2022.pdf> (дата звернення: 20.04.2022).
9. Звіт-план роботи Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого за 2020–2021 рр. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18939/1/NB_Zvit_2020-21.pdf (дата звернення: 20.04.2022).
10. Онлайн-опитування студентів. URL: <https://docs.google.com/forms/d/1F9V9NZY3WtHmN9LxVkwWD-ERiexVY3QZGtAx3rklZg/edit> (дата звернення: 20.04.2022).
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.229325>.
2. Melnychenko, A., & Zheliaskova, T. (2021). Transformation of educational process in COVID-19 pandemic: a case of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. *Advanced Education*, 8 (18), 4–10.
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.237575>.
3. Maiier, N., & Koval, T. (2021). How to develop digital competence in pre-service FL teachers at university level. *Advanced Education*, 8 (18), 11–18.
DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.227639>.
4. Terenda, N. O., Terenda, O. A., Horishnyi, M. I., & Panchyshyn, N. A. (2021). Osoblyvosti dystantsiinoho navchannia studentiv v umovakh pandemii COVID-19 (za rezultatamy anketuvannia) [Features of distance learning of students in the conditions of the COVID-19 pandemic (according to the results of the survey)]. *Medychna osvita — Medical education*, 4, 57–60.
DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.4.11661> [in Ukrainian].
5. Salun, O. O., Pavlova, O. L., Vovk, K. V., Haidukova, O. O., & Nikolienko, Ye. Ya. (2020). Problemy dystantsiinoho navchannia v period pandemii COVID-19 [Problems of distance learning during the COVID-19 pandemic]. *Problemy suchasnoi osvity — Problems of modern education*, 11, 86–90 [in Ukrainian].
6. Tejedor, S., Cervi, L., Pérez-Escoda, A., & Jumbo, F. T. (2020). Digital Literacy and Higher Education during COVID-19 Lockdown: Spain, Italy, and Ecuador. *Publications*, 8, 48.
DOI: <https://doi.org/10.3390/publications8040048>.
7. Dahmani, M. (2021) Determinants of the Digital Divide among French Higher Education Teachers. *South Asian Journal of Social Studies and Economics*, 12 (3), 10–28.
DOI: <https://doi.org/10.9734/SAJSSE/2021/v12i330305>.
8. Zvit-plan roboty Naukovoї biblioteki Natsionalnoho yurydychnoho universytetu imeni Yaroslava Mudroho za 2021–2022 rr. [Report-plan of work of the Scientific Library of the Yaroslav Mudryi National Law University 2021–2022]. Retrieved from <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19290/1/Zvit-plan-2021-2022.pdf> [in Ukrainian].
9. Zvit-plan roboty Naukovoї biblioteki Natsionalnoho yurydychnoho universytetu imeni Yaroslava Mudroho za 2020–2021 rr. [Report-plan of work of the Scientific Library of the Yaroslav Mudryi National Law University 2020–2021]. Retrieved from https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18939/1/NB_Zvit_2020-21.pdf [in Ukrainian].
10. Onlain-opytuvannia studentiv [Online student survey]. Retrieved from <https://docs.google.com/forms/d/1F9V9NZY3WtHmN9LxVkwWD-ERiexVY3QZGtAx3rklZg/edit> [in Ukrainian].

References

1. Al-Gerafi, M., & Zhang, W. (2021). How international students in Chinese Medical Schools perceive distant learning during the COVID-19 pandemic. *Advanced Education*, 8 (18), 119–129.

V. I. Maryniv,
K. Ye. Solyannik,
M. I. Demura

TRANSFORMATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE CONVENIENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC: CASE OF YAROSLAV MUDRYI NATIONAL LAW UNIVERSITY

Abstract. During the study of the transformation of the educational process in the COVID-19 pandemic on the example of NSU we identified four main areas of such transformation: 1) transfer of the educational process from classroom classes to online classes using the Portal of educational electronic information systems. In this direction of research the results of data received from the Center of Information Technologies of the University were interpreted, the number of students' appeals to the portal was compared, their own vision of the obtained results was given; 2) transformation of the work of the scientific library. In this regard, it was determined that the quarantine restrictions associated with the COVID-19 pandemic, the library quickly adapted to changes in the organization of scientific and educational processes at the University, provided a wide range of library and information services, educational activities online/offline. The total number of users on a single account, the number of applications from students for certificates, the number of "physical applications" to the scientific library during the implementation of distance learning were analyzed; 3) increasing the digital competencies of teachers to ensure a quality educational process has become the third area of research. It was found that the digital competencies of teachers in the challenges posed by the COVID-19 pandemic have become important due to the need to ensure a quality educational process and the impossibility of using conventional forms of teaching (teaching disciplines in classroom format, testing papers in paper form) etc). We conducted a survey of students of different courses and faculties on their assessment of digital competencies of teachers. The sample consisted of 509 respondents, representing three faculties: the Faculty of Prosecution, the Faculty of Justice, the Faculty of Advocacy. The results show that in general students rate the digital literacy of teachers above average; 4) increasing the digital competencies of students to acquire knowledge is defined by us as the fourth area of research. The obtained results testify to the importance of mastering digital competencies by teachers and students of the educational institution, the need for their continuous improvement, as well as the relevance of the issues under consideration.

Keywords: digital competences, teaching activity, transformation, distance learning.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Маринів Володимир Іванович — канд. юрид. наук, професор, професор кафедри кримінального процесу, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна, v.i.maryniv@nlu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4806-4105>

Соляник Костянтин Євгенович — канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри державного будівництва, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна, k.ye.solyannik@nlu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7586-2188>

Демюра Марина Ігорівна — канд. юрид. наук, асистент кафедри кримінального процесу, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна, tlepova.demura.marina@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5637-3290>

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Maryniv V. I. — PhD in Law, Professor, Professor at the Department of Criminal Procedure, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine, v.i.maryniv@nlu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4806-4105>

Solyannik K. Ye. — PhD in Law, Docent, Docent at the Department of State Building, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine, k.ye.solyannik@nlu.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7586-2188>

Demura M. I. — PhD in Law, assistant at the Department of Criminal Procedure, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine, tlepova.demura.marina@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5637-3290>

Стаття надійшла до редакції / Received 16.05.2022